

Kenyeres Dénes ny. alezredes:

ÍGY TANULTAK, SZOLGÁLTAK ÉS ÉLTEK A PÁNCÉLOSTISZTEK

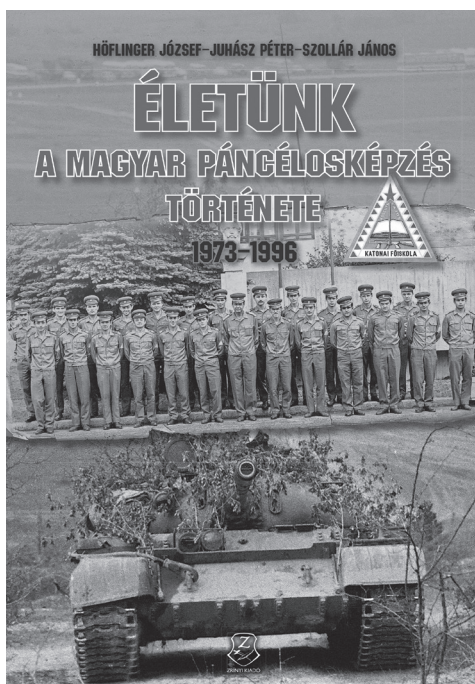
Kötet az emelt szintű páncélostisztképzésről

A páncélos fegyvernem mindig is elit fegyvernemnek számított a hadseregekben. Az ott szolgálók büszkéek fegyvernemükre, alakulatukra. Szinte minden alegységnél nagyon jó, igazi „tankos” léggör, szellem alakult ki rövid idő alatt. Az ott uralkodó bajtársias léggör átszötte ezeknek a katonáknak szinte az egész életét. Emlékszem azokra az évekre, amikor a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián Sajtos László alezredes oktatta a harcászatot. Szívesen és nagy átéléssel magyarázta mindig a lánctalpas eszközökkel támogatott hatékony, mindent elsöprő erejű támadást. Egymás közt gyakran mondogattuk, miközben a foglalkozás kezdésére vártunk: Nemsokára jön a „Tankos Laci”. Nem véletlen, hogy Sajtos alezredes hitelesen tudta oktatni a hallgatóknak a harcászati ismereteket, ugyanis 1977. január 1. és 1982. április 15. között a 31. harckocsiszred parancsnoka volt Rétságon.

A közelmúltban látott napvilágot a Zrínyi Kiadó gondozásában az *Életünk. A magyar páncélosképzés története 1973–1996* című kötet, melynek szerzője három páncélostiszt, Höflinger József, Juhász Péter és Szollár János. A szerzőhármás, évfolyamtársaik közreműködésével, négyéves képzésük nagyszerű, élményekkel teli, izgalmas és igaz történetét írta meg. A közelmúltban megjelent munkájuk a páncélos-szellemiséget, az életre szóló összetartozást bizonyítja.

A kötet megszületésének az előzménye is érdekes. Az évfolyam 2018-ban Romhányban rendezte meg szokásos éves bajtársi összejövetelét. Ott döntötték el, hogy íródjon egy könyv az emelt szintű páncélostisztképzésről. Az ő szakaszuk volt az első, amely ezt a képzési formát elkezdte és végigvitte. Az írás nem volt idegen a szerzőktől. A Höflinger József – Szollár János szerzőpáros ugyanis az 1976-os Tudományos Diákköri Konferenciára, *Páncélostisztképzés* címen írt egy tanulmányt. Az 1955-ben Tatán végzett harckocsizó szakasról is készült egy összeállítás, *Életünk* címmel.

A vaskos kötet ajánlását egy igazi páncélosparancsnok, Lőrincz Kálmán nyugállományú vezérezredes írta. Nála hitelesebb szakembert aligha lehetne találni. A tábornok gyermekkorától a hadsereg elkötelezett

tagja. A II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskolát követően, az ETI-t elvégezve végigjárta a páncélosparancsnoki beosztásokon keresztül a teljes katonai ranglétrát. Pályája csúcán, 1989. december 1-jétől ő lett a Magyar Honvédség parancsnoka. A könyvet Végh Ferenc nyugállományú vezérezredes lektorálta. Ő is végigjárta a páncélosparancsnoki lépcsőfokokat.

A szerzők a kötet elején áttekintést adnak a fegyvernem 1970-es években lezajlott fejlesztéséről, a kiképzésről és a meglévő páncélostechikáról. Megtudhatjuk, hogy az MN 5. hadsereg hadrendjében lévő három gépesített lövészhadosztályban, a lövészeredek állományában 1-1 harcokoszázalóalj, és a hadosztályban egy harcokosziedred is volt szervezve. Tehát egy lövészhadosztályon belül hat harcokoszázalóalj volt. A Tatán települt 11. harcokosihadosztály hadrendjében pedig 10 harcokoszázalóalj volt szervezve. Ugyanakkor még a Cegléden diszlokáló 3. hadtestparancsnokság egységeiben is rendszeresítettek néhány harcokoszázalóaljat. Így már érthető, hogy miért volt szüksége az évente kibocsátandó páncélostisztekre a hadseregnek.

A kötet szerzői tárgyyszerűen, nagyon részletesen ismertetik a mű egyes fejezeteiben az MN alakulatainak harcokosikkal történő feltöltését, azok mennyiségét, cseréjét. Például 1978-ban az MN szárazföldi alakulatainál összesen 1516 különböző típusú harcokosi volt hadrendben. Az 1970-es évtized végén néhány egységénél megkezdődött az átfegyverzés a korszerű T-72-es típusra. Sőt ezekből néhány darabot a kiképzést folytató intézetekhez is vezényeltek, így a hallgatók már az iskolában is találkozhattak a rendszerben álló legújabb típusal.

Olvashatunk a könyvben Szentendre katonaváros nevezetességeiről, az iskola épületeiről, a tantermek felszereléséről, táblázatos formában megismerhetjük a Kossuth Lajos Katonai Főiskola szervezeti struktúráját, a parancsnokság és a tanszékek pontos felsorolását. Sőt olvasható a parancsnokságon belül a fontosabb beosztást betöltő személyek időrendi megnevezése is. A Páncélos Tanszék állománya is helyet kapott az 5. fejezetben, szintén név szerint s időbeni elosztásban. A tanszékvezetőt, az osztályfőnököt és a századparancsnokot is nagyon részletes életrajzi, szakmai ismertető mutatja be. A téma iránt érdeklődő olvasó megismerheti a hallgatók napirendjét, az oktatott tantárgyakat, a vizsgák és a táborozások rendjét, lefolyását.

A szerzők osztálya volt az első, amely már emelt szintű páncélosképzésen vett részt az 1973–77 közötti időszakban. A szakasz 31 fővel kezdte meg a négyéves képzést, hét hallgató lemorzsolódott, s 24 főt avattak 1977. augusztus 20-án páncélostisztte. A fiatal tisztek magas szintű katonai, szakmai tudással, kellő pedagógiai, valamint általános műveltséggel rendelkezve hagyták el a főiskolát és kezdték meg a nem könnyű csapatot. A 24 végzős tisztből 19-et helyeztek különböző harcokosziedrekhez beosztásba. Abasárra 3, Kalocsára 2, Rétságára 2, Szabadszállásra 2, Tapolcára 3, Nagyatádra 3, Tatára pedig 4 tiszt került a felavatást követően. Az is nagy értéke a kötetnek, hogy a 24 tiszt további életútja, katonai pályafutása is olvasható benne. Valamennyien sikeres katonai karriert tudhattak magukénak. A 24 főből 4-en értek el ezredesi, 14-en alezredesi, 4-en őrnagy, 2-en pedig századosi rendfokozatot. Érdekes adat lehet még, hogy a 24 tiszt a szolgálata alatt összesen 697 dicséretet és 131 különféle kitétetést érdemelt ki. A végzetek közül vezérkari képzésen 3 fő vett részt, tudományos fokozatot 2-en szereztek, nyelvvizsgával 31-en rendelkeztek, NATO-beosztásban, illetve misszióban 7-en szolgáltak.

A könyvben helyet kapott néhány érdekes történet, humoros sztori is. Huszár János altábornagy az Epilógusban példamutatónak nevezte az 1977-ben végzett páncélososztályt. Több mint 40 évvel az avatás után is hihetetlen összetartás és bajtársi légkör jellemzi a társaságot. Ezt az is bizonyítja, hogy még napjainkban is – amikor már mindenki nyugállományban éli

az életét – minden évben szerveznek bajtársi találkozót más-más helyszínen. Nemcsak a haza elkötelezett hívei, hanem a bajtársi légkör igazi hordozói ők még ma is.

Összegezve elmondható: a szerzők hiteles adatokra támaszkodva, nagyon körültekintően, az általuk is átélt hallgatói időszakot dokumentálva írták meg az emelt szintű páncélostiszti kiképzés kemény négy évének történetét. A könyvet táblázatok, grafikák, fényképek és különböző egyéb mellékletek – térképek, okmányok, igazolványok, jelvények, parancsmásolatok – teszik szemléletessé. A jól szerkesztett, igényes kiállítású kötet maradandó értéket képvisel. Méltó emléket állít a magyar páncélostisztképzésnek, illetve az egyik eredményes és sikeres tancsoportnak. Ajánlom mindazoknak, akik érdeklődnek a páncélos fegyvernem története iránt.

*Höflinger József – Juhász Péter – Szollár János: Életünk.
A magyar páncélosképzés története 1973–1996. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2019*